

HVEM FASTSÆTTER VEJBIDRAGET?

Efter Højesterets dom i den såkaldte "vejbidragssag" om Slagelse Kommunes vejbidrag i perioden 2007-2010 har kompetencefordelingen i forhold til fastsættelsen af kommunernes vejbidrag givet anledning til tvivl hos mange kommuner og spildevandsselskaber. I denne artikel beskriver vi den gældende procedure for at fastsætte vejbidrag.

Højesteret stadfæstede den 5. februar 2016 Østre Landsrets dom i den såkaldte vejbidragssag om Slagelse Kommunes vejbidrag i perioden 2007-2010. Højesteret gav således Slagelse Kommune medhold i, at Forsyningssekretariatet ikke havde hjemmel i stoploven til at træffe afgørelse om kommunernes fastsættelse af vejbidrag. Dommen er optrykt i U.2016.1805H.

HØJESTERETS DOM

Samtlige ni dommere i Højesteret stemte for at stadfæste Østre Landsrets dom, hvor Slagelse Kommune fik medhold i, at Forsyningssekretariatets afgørelse om vejbidrag var ugyldig. Højesterets flertal på syv dommere begrundende stadfæstelsen på følgende måde:

"Særligt for så vidt angår de vejbidrag, som kommunerne skal betale til deres spildevandforsyningsselskaber efter betalingsloven, vil en anvendelse af stoplovens regler indebære, at den meget vide skønsmæssige, der er overladt kommunerne, reelt vil blive sat ud af kraft, idet stoploven giver mulighed for, at Forsyningssekretariatet

kan fastsætte rådighedsbeløb efter en konkret og mere indgående vurdering af, om prisen for ydelsen dækker omkostningerne ved at frembringe ydelsen, således at prisen bliver omkostningsægte. [...] På baggrund af det anførte finder vi, at der ikke er tilstrækkelige holdepunkter for at antage, at det har været tilsigtet med den senere generelle stoplov (om at modvirke uddelinger fra spildevandsforsyningsvirksomheder), at fravige de forud for stoploven fastsatte særlige lovregler, om kommunale vejbidrag til spildevandsforsyningen, som fremgår af betalingsloven, og som fortsat gælder. Vi finder, at dette indebærer, at stoploven ikke kan anvendes på kommunernes fastsættelse af vejbidrag efter betalingsloven, og at tilsynet med kommunerne på dette område derfor må udøves af det almindelige kommunale tilsyn. Dette resultat er endvidere bedst stemmende med betalingslovens § 8, hvorefter kommunalbestyrelsens afgørelser om fastsættelse af vejbidrag ikke kan indbringes for anden administrativ myndighed."

To dommere anførte en lidt anden begrundelse for at stemme for stadfæstelsen af Østre Landsrets dom.

Højesterets flertal fastslog helt grundlæggende, at stoploven ikke finder anvendelse i forhold til fastsættelsen af kommunernes vejbidrag, og at det er det kommunale tilsyn, der må føre tilsyn med, om kommunerne overholder loven på dette område. Flertallet forholdt sig derimod ikke til, om Slagelse Kommunes konkrete vejbidrag var lovligt fastsat, eller hvordan vejbidraget i øvrigt skal fastsættes i henhold til betalingsloven.

PROCEDUREN FOR AT FASTSÆTTE VEJBIDRAGET

Betalingsloven fastlægger ikke en særlig procedure for at fastsætte kommunernes vejbidrag. Fastsættelsen af vejbidrag og de nødvendige ændringer i betalingsvedtægten skal derfor ske efter den almindelige procedure for fastsættelse af henholdsvis takster og betalingsvedtægter i betalingslovens § 3, stk. 1 og 2.

Det har tidligere været antaget, at vejbidragsprocentsatsen skulle fastsættes direkte i betalingsvedtægten. Det er imidlertid uhensigtsmæssigt, da procentsatsen kan svinge fra år til år, mens betalingsvedtægten normalt ikke

ændres så ofte. Det enkelte spildevandsselskab bør derfor i betalingsvedtægten i stedet fastsætte den metode, som vil blive anvendt ved beregning af det årlige vejbidrag. Metoden skal være i overensstemmelse med de principper, som kan udledes af betalingsloven. Det følger af administrativ praksis, at vejbidraget skal afspejle de faktiske meromkostninger til anlægsinvesteringer forbundet med vejafvandning.

Kommunen skal godkende betalingsvedtægten inklusive metoden/principperne for beregning af vejbidraget, jf. betalingslovens § 3, stk. 2. Der er i henhold til gældende praksis tale om en legalitetsgodkendelse. Det betyder, at kommunen skal påse, at bestemmelserne i betalingsvedtægterne er i overensstemmelse med lovgivningen. Kommunen skal således først og fremmest påse, at metoden for fastsættelsen af vejbidraget er i overensstemmelse med betalingslovens § 2, stk. 11. Kommunen kan derimod ikke efterprøve spildevandsselskabernes relativt vide skøn ved fastsættelse af metoden for beregning af vejbidraget og ved vurdering af de faktiske forhold.

Typisk vil det dog være hensigtsmæssigt, at spildevandsselskaberne og kommunerne i fællesskab drøfter, hvilken metode vejbidraget skal fastsættes efter inden for rammerne af betalingslovens § 2, stk. 11.

Det konkrete vejbidrag fastsættes herefter årligt af spildevandsselskabet på baggrund af den metode, som er fastsat i betalingsvedtægten. Kommunen skal ligesom med de øvrige takster foretage en legalitetsgodkendelse af det årlige vejbidrag. Kommunen påser i den forbindelse, at vejbidraget er fastsat i overensstemmelse med betalingsvedtægten og betalingslovens § 2, stk. 11.

HVAD SIGER HØJESTERET OM PROCEDUREN?

Højesterets afgørelse i sagen om Slagelse Kommunes vejbidrag ændrer ikke ved den ovennævnte procedure ved fastsættelse af vejbidraget efter betalingslovens § 3, stk. 2. Højesteret forholder sig som nævnt slet ikke til denne procedure.

Når Højesteret i dommens præmisser bl.a. taler om "kommunernes fastsættelse af vejbidrag efter betalingsloven" og "den meget vide skønsmæssige, der er overladt kommunerne", skal dette læses i lyset af, at den pågældende sag vedrørte vejbidrag for en periode, før spildevandsselskaberne blev udskilt fra kommunerne. Dengang var det kommunerne selv, der fastsatte betalingsvedtægten og alle takster, herunder vejbidraget. Det er derfor helt naturligt, at der i dommen henvises til, at kompetencen beror hos kommunerne.

Kompetencen overgik fra kommunerne til spildevandsselskaberne pr. 1. januar 2010 i forbindelse med implementeringen af vandsektorreformen fra 2009 ■

Rikke Søgaard Berth
Advokat
rsb@horten.dk

Line Markert
Advokat
lma@horten.dk

René Frisdahl Jensen
Advokat
rfj@horten.dk